

УДК 351.82:65.015.07

В.О. Верхоланцева, доцент, О.І. Мілаєв, ст. викладач,

І.І. Мілаєва, ст. викладач

Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного

СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ ЯК МЕХАНІЗМ РОЗВИТКУ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ СУЧАСНОГО ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Анотація. У статті розглянуто студентське самоврядування як створення умов для формування у здобувачів вищої освіти навичок управлінської культури і таких якостей особистості, як активна позиція, самостійність у прийнятті рішень; надання допомоги у самовизначенні, самовираженні і саморозвитку особистості студентів.

Ключові слова: здобувач вищої освіти, студентська молодь, студентське самоврядування, управління, молодіжна організація, громадська акція.

Постановка проблеми: Студентське самоврядування в освітньому просторі сучасного вузу. Студентське самоврядування існує в університеті є універсальним виховним механізмом, що ґрунтується не на примусі та зовнішньому тиску, а на вільному волевиявленні і внутрішньому усвідомленні студентами необхідності цілеспрямованої роботи із самовдосконалення. Студентське самоврядування представляє особливу форму суспільної діяльності студентів, спрямованої на вирішення важливих питань життєдіяльності студентської молоді, розвиток її соціальної активності.

Система студентського самоврядування в університеті сприяє активному включенню студентів у навчальний та виховний процеси, дозволяє їм реалізувати свій потенціал в різних напрямках діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Студентське середовище це одна з найбільш інтенсивних зон міжособистісних контактів. Саме в університеті молоді люди закріплюють свої стереотипи міжособистісного сприйняття і поведінки, які вони пронесуть через усе життя. В цілому студентський вік є вирішальним періодом розвитку самосвідомості, його зміцнення і закріплення. Студентський вік є кризовий перехід між юністю і дорослістю, протягом якого в вічності відбуваються багатовимірні, складні процеси: набуття дорослої ідентичності і нового ставлення до світу [1].

Формулювання цілей статті проаналізувати підвищення ролі студентських об'єднань в особистісному становленні здобувача вищої освіти, у формуванні його світогляду.

Виклад основного матеріалу досліджень. Студентство як складова частина молоді становить собою специфічну соціальну групу, що

характеризує особливий спосіб життя, умови навчальної праці і побуту. Студентське самоврядування є невід'ємною частиною громадянського самоврядування Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного. Всі студенти університету мають рівні права на участь у студентському самоврядуванні. Студентське самоврядування — форма управління, за якої студентство має право самостійно вирішувати питання внутрішнього управління, або виборна установа, що здійснює таке управління; право студентства самостійно вирішувати питання внутрішнього управління, а також мати свої керівні органи. З метою забезпечення виконання студентами своїх обов'язків, захисту прав сприяння гармонійному розвитку особистості студента, формування в нього навичок майбутнього організатора, керівника, менеджера в університеті працює Рада студентського самоврядування. Організація студентського самоврядування університету базується на законах України «Про освіту». Для участі в самоврядуванні у студентів повинні бути чітка позиція, своя думка щодо різних сторін життя вузу, впевненість в тому, що їх точка зору може вплинути на вузівську життєдіяльність. Адміністрація вищого навчального закладу покладає на органи студентського самоврядування важливі завдання. Окрім цього, органи студентського самоврядування забезпечують ефективний зв'язок між студентами університету та іншими інституціями у галузі вищої освіти й опікуються справами всіх офіційних студентських товариств університету.

Місце і роль студентського самоврядування в системі управління вузом оцінюється як один із засобів підготовки висококваліфікованих кадрів. Наводяться оцінки, дані студентами системі студентського самоврядування у ВНЗ, аналізується ступінь впливу їх думки на життя вузу, структуру управління [2-5].

Студентське самоврядування сприяє задоволенню молодіжних потреб, реалізації студентських інтересів, є середовищем спілкування і взаємодії молоді. Необхідно враховувати, що в студентському “суспільстві” діють крім загальноприйнятих законів, норм поведінки специфічні норми і правила, права і свободи, обов'язки і відповідальність.

Ознаки студентського самоврядування:

Системність - сукупність елементів, що знаходяться в певних взаєминах і зв'язках між собою і утворюють певну єдність.

Автономність - відносна незалежність студентського самоврядування в постановці цілей і завдань діяльності колективу, розробці її основних напрямків; можливість формувати позицію, що характеризується незалежністю і самостійністю у виборі мотивації діяльності, її цілей, засобів досягнення, стилю здійснення.

Існування розвинутого студентського самоврядування в університеті дозволяє розглядати його як характеристику виховного простору вузу. У сучасній постановці студентського самоврядування проглядаються зараз три основних функціональних призначення, а саме [7]:

1. Студентське самоврядування як реальна форма студентської

демократії з відповідними правами, повноваженнями і відповідальністю;

2. Студентське самоврядування як засіб (ресурс) соціально-правового самозахисту.

3. Студентське самоврядування як умова реалізації творчої активності і самодіяльності в навчально-пізнавальному, науково-професійному та культурному відношеннях.

Мета студентського самоврядування в університеті полягає в створенні умов, які сприяють самореалізації студентів у професійній і творчій сфері і вирішення питань в різних областях студентського життя.

Щоб досягнути мети студентського самоврядування поставлене завдання:

- формування у студентів відповідального і творчого ставлення до навчання і суспільно-корисної праці, розвиток лідерства;
- формувати потреби в освоєнні актуальних наукових проблем через систему наукової творчості студентської молоді;
- сприяти згуртуванню цілісних студентських колективів, академічних груп, потоків, курсів, факультетів та інститутів університету;
- виховувати відповідальність студентських колективів за дисципліну, праця, за твердження моральної позиції особистості і колективу, за формування творчої особистості;

До провідних напрямів діяльності студентського самоврядування відносяться науково-дослідне, культурно-масове, спортивно-оздоровче та інформаційне. Кожен з напрямків має свій власний зміст.

Культурно-масова діяльність орієнтована на: організацію та проведення культурно-масових заходів; збереження традицій студентської творчості; підтримку діяльності студентських творчих колективів.

Спортивно-оздоровчий напрямок діяльності студентського самоврядування сприяє: організації роботи спортивних секцій; участі в організації змагань і товариських зустрічей з різних видів спорту [6,8,10].

Органи самоврядування, акумулюючи й узагальнюючи пропозиції здобувачів вищої освіти про поліпшення виховної роботи, можуть і ефективно сприяють раціональному використанню навчального часу, впровадженню активних форм і методів навчання, контролю за якістю знань і самостійної підготовки студентів. Отже, реалізація пріоритетних напрямів розвитку студентського самоврядування є важливою умовою удосконалення навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі

Органи студентського самоврядування мають бути важливим фактором поліпшення освітнього процесу, спрямованого на високий рівень отримання навчання європейського рівня, виховання духовних цінностей й культурних проявів студентів; формування стійкої громадянської позиції й політичної культури; основою у формуванні високоморальної еліти, визначення можливих лідерів, вироблення у них навичок правильно здійснення управління та організації роботи з іншими.

Розглядаючи вплив студентського самоврядування на свідомість

студентів як незалежного фактору, то слід наголосити, що цей вид діяльності передбачає не тільки активну участь студентів у громадському житті, а й певні принципи в роботі студентського самоврядування. А саме такі: планування, виконання та оцінку діяльності. саме ці принципи, що покладені в основу самостійної діяльності, є основними критеріями оцінки ефективності роботи студентського самоврядування за якими буде доцільно проводити оцінювання. Тобто студентське самоврядування є дієвою формою самовиховання [9,11].

Висновки Таким чином, організація студентського самоврядування дозволяє розвивати творчу ініціативу студентів, їх відповідальність і громадянську позицію, самостійність і соціальну активність. Реалізація основних напрямків діяльності студентського самоврядування, а саме: науково-дослідне, культурно-масове, спортивно-оздоровче та інформаційне, - дозволяє в комплексі сприяти вихованню духовно-моральної, професійно-трудової та громадянської культури здобувачів вищої освіти університету, розвивати їх автономність.

Для цього необхідна постійна робота по самореалізації, самоосвіти, самовдосконалення. А це можливо лише в тому випадку, коли здобувач вищої освіти є активним суб'єктом суспільного життя університету, бере участь в організації цього життя, створенні і підтримці традицій факультету і університету, усвідомлює всю відповідальність за якість своєї підготовки до майбутньої професійної і громадської діяльності.

Список використаних джерел.

1. Жимбаева Ц. Ч. Студенческое самоуправление: его роль в становлении личности студента. Научно-методический электронный журнал «Концепт». 2015. Т. 13. С. 126–130. URL: <http://e-koncept.ru/2015/85026.htm>.
2. Макеева Е. А., Кондрашова К. Э., Литвинова М. А. Студенческое самоуправление как особая форма общественной деятельности студентов. Молодой ученый. 2016. № 10 (114). С. 1238-1241.
3. Мілаєв О.І. Дослідження ставлення студентів вищих навчальних закладів до занять фізичною культурою. Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти: зб. наук.-метод. праць. ТДАТУ. Мелітополь, 2019. Вип. 22 С. 99-103.
4. Яцків Т. Студентське самоврядування в Україні як показовий атрибут Болонського процесу. Студенти залишилися непочутими парламентарями URL: <http://www.osvita.org.ua/articles/34.html>.
5. Ванькович У. Студентське самоврядування в Україні. К.: Молодіжна альтернатива, 2004. 60 с.
6. Жуковський Я. Студентське самоврядування: гра чи дійсність URL: <http://www.osvita.org.ua>.
7. Шемчук В. А., Рибалко П. Ф., Мілаєв О. І. Формування енергозберезувальної компетентності у спортсменів-єдиноборців. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. пр. Запоріжжя: КПУ, 2020. Вип. 72. 170 с. Т. 2. С. 159-165.

8. Гіренко С., Мілаєв О., Іщенко Є. Формування професійних компетентностей у майбутніх офіцерів до застосування заходів фізичного впливу. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2020. Вип. 31. Том 3. С.98-104

9. Нестеров О.С., Артеменко В.В., Мілаєв О.І. Сучасний стан готовності вчителів фізичної культури до використання фізкультурно-оздоровчих технологій у професійній діяльності. Вісник Запорізького національного університету: Збірник наукових статей. Фізичне виховання та спорт. Запоріжжя, 2016. Вип. №2. С.38-46.

10. Кудін С.Ф., Нестеров О.С., Артеменко В.В. Вивчення впливу занять фізичними вправами на психічне здоров'я студентів. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка. Чернігів: ЧНПУ, 2018. С.168-170.

11. Верховська М.В., Рибницький А.В., Мілаєв О.І., Кубрак С.І. Проблема формування здорового способу життя молоді. Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти: зб. наук.-метод. праць. ТДАТУ. Мелітополь, 2016. С. 82-88.

Verkholantseva V., Milaev O., Milaeva I. Student self-government as a mechanism of leadership quality development of a modern higher educator

Summary. the article considers student self-government as the creation of conditions for the formation of higher education skills of managerial culture and such personality traits as active position, independence in decision-making; providing assistance in self-determination, self-expression and self-development of students' personality.

Key words: higher education seeker, student youth, student self-government, management, youth organization, public action.